

ÎNCHEIERE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de
Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de către ÎM „Orange Moldova” SA, prin intermediul
avocatului Corneliu Pascari,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM „Orange Moldova” SA
către ÎCS „Utiltrans Construct” SRL cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit apelul declarat de către ÎM „Orange Moldova” SA, reprezentată de
avocatul Corneliu Pascari,

c o n s t a t ă:

La 28.12.2018, ÎM „Orange Moldova” SA a depus cerere de chemare în judecată
către ÎCS „Utiltrans Construct” SRL privind încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 14 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a
fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 24 mai 2019, avocatul Pascari
Corneliu, în numele și interesele ÎM „Orange Moldova” SA, a contestat cu apel
hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri.

Soluționând chestiunea privind punerea pe rol a apelului declarat de avocatul
Corneliu Pascari, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții
de Apel Chișinău, prin încheierea din 10 septembrie 2019, a dispus restituirea apelului
din considerentele că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept
să declare apel.

În același timp, instanța de apel a reținut că cererea de apel, depusă în numele și
interesele ÎM „Orange Moldova” SA, a fost semnată și depusă de avocatul Pascari
Corneliu, în baza mandatului avocațional care, însă nu este semnat de către

administratorul persoanei juridice respective, dar de către administratorul unei alte persoane juridice – SRL „PFB Legal Consulting”.

Or, institutul reprezentării în procesul civil este guvernat în mod special de legislația procesuală civilă, care impune necesitatea reprezentantului de a-și confirma împuternicirile ale cărei părți pretinde de a fi reprezentant.

La 11.10.2019, ÎM „Orange Moldova” SA, reprezentată de avocatul Corneliu Pascari, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 10 septembrie 2019.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel greșit a constatat faptul, precum că avocatul Corneliu Pascari nu a avut împuterniciri de a declara apel, deși odată cu înaintarea dosarului în judecată a fost anexat mandatul de avocat cu indicarea tuturor împuternicirilor prevăzute de art. 81 Cod de procedură civilă.

Astfel, a solicitat casarea încheierii din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Examinând materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎM „Orange Moldova” SA, prin intermediul avocatului Corneliu Pascari, urmează a fi restituit din următoarele motive.

În speță, se constată că, prin încheierea din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de ÎM „Orange Moldova” SA, prin intermediul avocatului Corneliu Pascari, împotriva hotărârii din 14 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară.

Potrivit art. 75 alin. (2) din Codul de procedură civilă, procesele civile ale persoanelor juridice se susțin în instanța de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați

Din prevederile normei de drept citate supra rezultă că, pot avea calitatea de reprezentanți ai persoanelor juridice în procesul civil: administratorii, salariații persoanelor juridice, avocații și avocații stagiați. Prin urmare, nu orice subiect de drept poate avea calitatea de reprezentant în procesul civil, legislația procesuală oferă această posibilitate doar subiecților de drept cu statut special menționați mai sus.

Astfel, Colegiul susține că este inadmisibil ca în procesul civil o persoană juridică să fie reprezentată de o altă persoană juridică, cu excepția cazurilor când calitatea de administrator al persoanei juridice o are o altă persoană juridică (de

exemplu, organizația gestionară conform art. 70, alin. (6)-(8) din Legea privind societățile pe acțiuni).

Din moment ce legea nu-i recunoaște unei persoane juridice posibilitatea de a reprezenta procesual o altă persoană juridică, aceasta, pe de o parte, nu poate beneficia de drepturile specifice prevăzute de lege pentru reprezentant în procesul civil (printre care și dreptul de a semna cererea și de a o depune în judecată), iar pe de altă parte, nici nu poate să transmită împuternicirile de reprezentare unei alte persoane, or, din prevederile art. 81 din Codul de procedură civilă rezultă cert că dreptul de a transmite împuternicirile de reprezentare unei alte persoane îl are doar reprezentantul (administratorii, salariații persoanelor juridice, avocații și avocații stagiați).

Împuternicirile avocaților de reprezentare în procesul civil a persoanelor juridice, se atestă prin mandatul semnat de client (reprezentat). Astfel, din prevederile art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă rezultă că, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Conform art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Conform pct. 2 și 6 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sânt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora în instanța de judecată. Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se inserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea „MANDAT”; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se inserează: a) împuternicirile avocatului; numele și prenumele clientului; b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Potrivit pct. 8 din Hotărârea menționată, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul „Conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

De asemenea Colegiul reține, că potrivit prevederilor art. 11 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, nu se admite acordarea de către avocat a asistenței juridice de

reprezentare a intereselor în instanța de judecată în alt temei, decât în baza contractului de asistență juridică, iar mandatul avocațial reprezintă un act juridic de confirmare a împuternicirilor avocatului în raport cu terții și/sau instanța de judecată. Contractul de asistență juridică, reprezentând în esență o prestație de servicii, cade sub incidența reglementărilor art. 936 din Codul civil. Or, contractul de asistență juridică, reținând natura prestației și subiectul special al acesteia, are un caracter intuitu personae, având la bază încrederea clientului în avocatul cu care a contractat și, în acest sens urmează, a fi executat personal de către avocatul cu care a contractat clientul.

Din prevederile art. 81 din Codul de procedură civilă rezultă că, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

La caz, în vederea demonstrării existenței împuternicirilor de reprezentare a intereselor ÎM „Orange Moldova” SA, avocatul Corneliu Pascari a prezentat mandatul avocațial seria MA nr. 1364551 din 26 decembrie 2018, versoul căruia, în numele clientului, este semnat de către administratorul SRL „PFB Legal Consulting”.

În așa mod, se constată cu certitudine că avocatul Corneliu Pascari a declarat recurs împotriva încheierii din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, fără a avea împuternicirea să depună cererea de recurs, circumstanță determinată de cadrul normativ aplicabil speței și practicile existente, deoarece, după cum s-a indicat anterior, reclamant/apelant, cât și recurent în prezentul proces este ÎM „Orange Moldova” SA. Cererea de apel în numele și interesele ultimei a fost întocmită, semnată și depusă, la fel, de către avocatul Corneliu Pascari în baza mandatului, care, însă, nu este semnat de către administratorul persoanei juridice ÎM „Orange Moldova” SA, ci de către administratorul unei alte persoane juridice, din nume propriu, în calitate de client al avocatului.

Suplimentar, este de menționat faptul că SRL „PFB Legal Consulting”, chiar și în situația în care acționează în temeiul unui contract de mandat în numele ÎM „Orange Moldova” SA, în calitate de client în cadrul unui raport juridic, nu a fost în drept de a se prevala de statutul său în raport cu avocatul Corneliu Pascari, cumulând atât calitatea de client, cât și de executant în cadrul respectivului raport juridic.

Din această perspectivă, prevederile din contractul de mandat și din procură contravin prevederilor imperative ale legii, fiind lovite de nulitate absolută în temeiul art. 220 alin. (1) din Codul civil, deoarece dreptul de reprezentare procesuală poate să-l aibă doar un reprezentant în procesul civil (art. 81 din Codul de procedură civilă).

Astfel, din moment ce SRL „PFB Legal Consulting” nu poate avea, de principiu, calitatea de reprezentant în procesul civil, transmiterea împuternicirilor de reprezentare unei alte persoane, semnarea și depunerea cererii de recurs de către aceasta din urmă contravine prevederilor art. 75, 81 din Codul de procedură civilă, căci, nimeni nu poate transmite mai multe drepturi decât are el însuși, Colegiul calificând situația juridică descrisă mai sus ca semnarea cererii de recurs de către o persoană neîmputernicită de a o semna.

Reieșind din cele expuse, Colegiul reiterează că, realizarea dreptului de a ataca hotărârea/încheierea judecătorească în lipsa dreptului de a o contesta de către avocat în modul prescris de lege, reprezintă în esență o favorizare nejustificată a părții recurente, în fraudă regulilor unui proces echitabil.

În așa mod, instanța de recurs concluzionează că, recursul declarat de ÎM „Orange Moldova” SA, prin intermediul avocatului Corneliu Pascari, împotriva încheierii din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi restituit.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de ÎM „Orange Moldova” SA, prin intermediul avocatului Corneliu Pascari, împotriva încheierii din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM „Orange Moldova” SA către ÎCS „Utiltrans Construct” SRL cu privire la încasarea datoriei, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare recurs.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Maria Ghervas

Svetlana Filincova